No. 3087 Zaterdag 9 September 1939 UTRECHT 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10

BREKEN VAN CONTRACTEN

HET VODJE PAPIER.

De geschiedenis van 1914 herhaalt zich ook hierin, dat contracten niet veel meer worden beschouwd als vodjes papier.

Chamberlain somde aan het adres van Hitler op, o.a. het Locarnopact en het verdrag van München. Voor Italië schijnt de militaire overeenkomst met Duitsland al even veel waard te zijn geweest.

Zeer terecht zeide Chamberlain, dat de door Hitler getekende overeenkomsten nog niet het papier waard waren, waarop ze geschreven stonden.

Het „Fetzen Papier", het „vodje papier" van 1914, de uitdrukking, die op een zeer ongelukkig moment door den heer von Bethmann Hollweg werd gebruikt ter aanduiding van het door de grote mogendheden gegarandeerde Belgische neutraliteitsverdrag, heeft Duitsland in de wereldoorlog méér geschaad dan een hele reeks van tegenslagen op militair gebied. In de oorlog moet alles gedaan worden om den tegenstander dodelijk te treffen. Niet alleen op militair, maar ook op moreel gebied. Op dit laatste was Duitsland méér kwetsbaar dan zijn tegenstanders, aangezien het de oorlog voerde geheéł buiten zijn grenzen. Alléén in het begin van de oorlog vielen de Russen in Oost-Pruisen en tijdens heel de oorlog bezetten de Fransen een klein stukje van Elzas-Lotharingen, het toenmalige Rijksland. Overal waren de Duitse troepen in vreemde gebieden doorgedrongen met al de gevolgen van die: verwoestingen, branden, brandschattingen, fussilades van zogenaamde franc-tireurs, deportaties, vernielingen van kunstschatten, enzovoorts, enzovoorts, dingen, welke aan de oorlogvoering inhaerent zijn. Het is nu voor den tegenstander heel gemakkelijk om uit deze dingen propaganda te slaan en ze te gebruiken als bewijs van de „immoraliteit" van den tegenstander. Vooral de Engelse propagandadienst was meester op het gebied der diffamatie. Na een paar maanden stond het begrip Duitser in schier heel de wereld gelijk met dat van barbaar, van Hun, van verkrachter van alle recht, van afslager van kinderhandjes en wat dies meer zij. De Duitsers, als door en door slechte psychologen, gaven aan dit alles nodeloos voedsel door hun alle paal en perk te buiten gaande optreden in de Belgische steden, vooral te Leuven. België werd de oogappel van de wereld. De wereld werd nog meer verbitterd tegen al wat Duits was, toen de Duitse Keizer een soort van speciale „deutschen Hergott" uitvond, die over alle krijgsbedrijven der Duitsers zijn bijzondere zegen deed uitgaan. Maar dit alles, zelfs niet het bombardement van de Kathedraal van Reims, zelfs niet de terechtstelling van de Engelse ziekenzuster Miss Cavel, zelfs niet de ongehoorde deportatie van Belgische arbeiders naar de Duitse oorlogsindustriecentra, heeft Duitsland zó geschaad op moreel gebied als het „vodje papier" van von Bethmann Hollweg.

De Duitse Rijkskanselier Herr Theobald von Bethmann Hollweg zu Hohenfinow, opvolger van de „Weltmann" Bernhard von Bülow, was een zwaargebouwde, lange, houterige man. De Simplizissimus ving eens een satyre over hem aan met de vaerzen:

„O Theobald, Du, schlanke Pinie,
Du, Deutschlands einzig wahres Lineal......"

Groot staatsman was hij niet; hij kwam echter overeen met het ideaal van den keizer, die een kanselier prefereerde, die hem veroorloofde, zijn eigen kanselier te zijn. Zijn grootste staatkundige vergissing was, dat hij er nooit een flauwe notie van heeft gehad, dat Engeland bij een Europees conflict, waarbij Duitsland betrokken was, niet neutraal zou blijven. Toen het bleek, dat Engeland de schending van de Belgische neutraliteit aangreep als motief, om de Duitse concurrent te lijf te gaan, die door zijn vlootpolitiek der laatste decenniën het Britse Empire steeds meer had bedreigd en in bewapeningskosten had gedreven, viel von Bethmann letterlijk flauw, barstte, bijgekomen, in tranen uit en verklaarde, dat zijn hele wereldpolitiek nu als een kaartenhuis ineenzakte. Hier begint het „vodje papier" zijn lugubere rol te spelen. Er is reeds tijdens de oorlog en pas goed na de oorlog strijd ontstaan in de geschiedkundige periodieken, of Bethmann de uitdrukking „scrap of paper" gebruikt heeft, ja dan neen. Men behoeft echter geen diepe historische studiën te ondernemen, om achter de waarheid te komen. Er zijn twee hoofdgetuigen bij het geval — de „dramatis personae" zelve. Er waren namelijk maar twee personen in het vertrek aanwezig, waar het beruchte woord „scrap of paper" viel. Dit waren de Engelse ambassadeur Sir Goscher en de Duitse Rijkskanselier zelf. En beide mannen hebben over hun onderhoud gelijkluidende verklaringen afgelegd. Dit onderhoud had plaats, toen de ambassadeur „afscheid" kwam nemen, nadat aan de Duitse regering was medegedeeld, dat Engeland de schending der Belgische neutraliteit als een „casus belli" zou moeten beschouwen.

Volgens Goschen's verslag aan het Foreign Office (Blue Book No. 160) ontving hem Bethmann Hollweg met een opgewonden betoog, dat 20 minuten duurde: „He said that the step, taken by His Majesty's governement, was terrible to a degree; just for a word „neutrality", a word which in wartimes had so often been disregarded — just for a scrap of paper, Great-Britain was going to make war......" enz.

Wel verre van te ontkennen, dat hij deze woorden in deze samenhang zou hebben gebruikt, heeft Bethmann Hollweg in zijn mémoires (Betrachtungen zum Weltkriege Dl. I, blz. 180) toegegeven, dat hij had: „ausgerufen im Vergleich zu dem furchtbaren Erreignis eines deutsch-englischen Krieges sei der Neutralitätsvertrag doch ein Fetzen Papier, a scrap of paper. Mag das Wort eine Entgleisung gewesen sein — mein Blut kochte......" enz.

Het is dus absoluut niet waar, dat de Engelse ambassadeur de woorden „a scrap of paper" zelf gebruikt of aan den Rijkskanselier in de mond zou hebben gelegd, maar het is evenmin juist, dat Bethmann Hollweg zou hebben bedoeld, dat de Engelsen zelf in dat verdrag een „Fetzen Papier" zagen. Hij wilde slechts te kennen geven, dat de Belgische neutraliteit geen Duits-Engelse oorlog waard was (wat trouwens ook al een inferieure opvatting was!).

De woorden „Not kennt kein Gebot", die Bethmann gebruikte, om de inval in België goed te praten, heeft hij niet in het onderhoud met den Engelsen ambassadeur uitgesproken, maar in de Rijksdagzitting van 4 Augustus 1914, waarin de oorlogscredieten moesten worden gevoteerd. Ook dit woord heeft Duitsland enorme schade toegevoegd, die echter niet in de schaduw kan staan van de schade, aangericht door het „vodje papier".

POLEN'S ONAFHANKELIJKHEID

Het is buiten twijfel, dat de uitgebroken oorlog, althans tijdelijk de onafhankelijkheid van Polen in groot gevaar moet brengen.

Er is indertijd wel eens gezegd, dat de Polen zo weerbaar zijn, en hun grenzen zo goed verdedigd waren, dat zij het alleen tegen Duitsland wel zouden kunnen uithouden.

De eerste dagen echter van deze Europese oorlog geven ons echter die overtuiging nog niet.

En wanneer de Duitse druk zo blijft aanhouden, wat zal er dan binnenkort met Polen gebeuren?

Schreef onlangs niet de „Berliner Boersenzeitung" daarover: „Het eerste schot op Danzig uit een Pools kanon zal in onze ogen een voldoende aanleiding zijn, om de Polen een antwoord te geven, waarvan de letters de slotzin van de tegenwoordige Poolse geschiedenis zullen vormen......"

Zo komt dan heden de beslissende kernvraag bij ons op: „Zouden een of meer Europese mogendheden reeds bij zichzelf, of gezamenlijk, heimelijk besloten hebben, de huidige republiek Polen geheel of gedeeltelijk onder elkaar te verdelen? En zo ja: wie zijn die mogendheden? Zouden deze misschien ook van andere, bij Polens onafhankelijkheid niet rechtstreeks betrokken zijnde mogendheden, stilzwijgend diplomatieke steun kunnen kopen tegen de hoge prijs ener behoorlijke tegenpraestatie?"...... Ziedaar enige vragen, volgens de gangbare beginselen van het macchiavellisme gesteld, die ons, na wat we dit voorjaar met Tsjecho-Slowakije hebben zien gebeuren, helemaal niet zo fantastisch voorkomen, temeer als we bedenken, dat er systematisch wordt gewerkt aan het volkomen wijzigen van na-oorlogs Europa, dat door de vredesconferentie van Versailles in het leven werd geroepen.

Trouwens, deze actuele vragen werden al jarenlang, in allerlei boeken, brochures en tijdschriften, direct en indirect, en bovendien onlangs ook nog in de grote wereldpers, ijverig ter sprake gebracht. Het zijn niet alleen de Russen en de Duitsers, die beschouwingen over een mogelijk herverdeling van Polen een nuttig tijdverdrijf vonden. Wij geloven, dat de ontzaglijkwijdvertakte en met veel geld werkende propagandadienst van diverse Oekraïnische vrijheids-comité's, die zowel te Parijs, als te Berlijn en Rome elkaar beconcurrerende organisaties hebben, vooral als eerste, praktisch doel, de herverdeling van Polen voorbereiden. Uit hun propaganda-materiaal blijkt die doelstelling schier onweerlegbaar.

Wat is, om de woorden van de Boïsenzeitung aan te halen, de „tegenwoordige geschiedenis van Polen?"

Voorop is vast te stellen; deze contemporaire geschiedenis kan op zichzelf nauwelijks tot maatstaf dienen van wat de stichters van het nieuwe Polen hebben bedoeld.

Of men die geschiedenis nu laat beginnen op 6 Augustus 1914, toen overste Pilsoedski met zijn eerste legioensoldaten tegen Rusland optrok, of zelfs maar op 12 Mei 1935, bij het overlijden van den maarschalk Pilsoedski — de jongste Poolse geschiedenis draagt mede alle sporen van de „tegenwoordige" geschiedenis — de zéér provisoire geschiedenis, volgens menige deskundige — van Midden- en Oost-Europa. De „tegenwoordige" geschiedenis van Polen, immers, houdt ten nauwste verband met de tweevoudige geschiedenis van het Derde Rijk: die van vóór en die van na het Hitler-tijdperk. Overigens heeft de ontwikkelingsgeschiedenis van de Sovjetunie en die der Oekraïnische vrijheidsbeweging, ja, zelfs die der Slavische minderheden in Midden- en Oost-Eurpa, op de Poolse geschiedenis vanzelfsprekend grote invloed gehad. En dan blijft er in Polen-zelf nog het vitium originis van zijn onafhankelijkheid pijnlijk nawerken. Men bedenke, hoeveel voormalig Russisch, hoeveel Oostenrijks en hoeveel Pruisisch grondgebied, met de niet-Polen, die daarop wonen, in de samenstelling van het huidige Polen evenzovele heterogene elementen vormen. De republiek Polen is, wanneer we Rusland niet onder de Europese staten rekenen, in oppervlakte en bevolkingssterkte thans, na Duitsland, Engeland, Italië en Frankrijk, de voornaamste staat in Europa. Hoe moeilijk in dit uitgestrekte en ethnografisch zo gevarieerde rijk de staatkundige, politiek-economische, culturele, financiële, kortom: nationale reorganisatie moest zijn voor de splinternieuwe bewindhebbers in de eerste tien of twintig jaar, laat zich gemakkelijk begrijpen. Vooral als men eveneens denkt aan de centralisatie-problemen van zovele heterogene minderheidselementen, die bij de volkstelling in 1921 nog het volgende beeld op leverden: 18.812.000 Polen, of 69.2 pct.; 3.883.000 Oekrainers en Roethenen, of 14 pct.; 2123.000 Joden of 7.8 pct.; 1.057.000 Wit-Russen (door de Oekrainers eveneens tot hun ethnologische minderheid gerekend) of 3.9 pct.; 1.036.900 Duitsers, of 3.8 pct.; 72.000 Litauers of 0.3 pct. en verder 210.000 anderen (Tsjechen, Slowaken, enz.) of 1 pct. Sindsdien heeft een gestadige immigratie uit Amerika, Canada en Duitsland volgens officiële gegevens nog minstens 3.000.000 Polen naar het vaderland doen terugkeren. Dat ál deze minderheden (ongeveer 10 op de 32 millioen inwoners van het huidige Polen, d.w.z. rond de 31 pct.) aan een werkelijk nationale organisatie van de Poolse staat en aan het ijverig voortgezette werk der propaganda voor nationale bewustmaking grote moeilijkheden blijven berokkenen, behoeft geen verder betoog: de kerkelijke geschiedenis leert ons dat trouwens wel!

Daar is dan verder de historische verhouding van het nieuwe Polen tot zijn gevreesde buren: de Sovjetunie en Groot-Duitsland. De Duitse propaganda wijst er steeds weer op, dat Pilsoedski's eerste legioensoldaten nog „geboren en getogen Oostenrijkers" waren, die als zodanig tegen de Russen streden, en allereerst het gebied van het zgn. „Congres-Polen" — de voornaamste Poolse irredenta, een achttiend-eeuws „onbevrijd gebied" — voor de Oostenrijks-Hongaarse legers hielpen veroveren.

Terwijl op de 5de September 1914 de eerste 5000 legioensoldaten van Pilsoedski, te Kielce bijeen, de eed van trouw aan keizer Franz Joseph afleggen, spreekt nog op 7 Jan. 1918 prins Lubomirski, in naam van de Poolse Regentschapsraad, bij den keizer Karel I over „de grote diensten, welke door de Poolse legioenen aan de zaak der Centrale Mogendheden waren bewezen" — waarop de keizer in zeer vleiende bewoordingen de lof dier legioenen openlijk erkent. Maar — toen waren de Poolse leiders onderling reeds zeer verdeeld!

Want in Juli 1917, toen de Poolse legioenen nog 14.000 man sterk waren, terwijl het Russisch offensief onder Kerensky een volkomen fiasco was geworden, en de eerste Sovjet-regering al het recht van zelfbeschikking der Polen erkende, stelde Moskou de stichting van een nieuwe ,onafhankelijke Poolse staat mede in het vooruitzicht. Wanneer Rusland dan, door Duitsland overwonnen, te Brest-Litowsk de vredesvoorwaarden krijgt te aanvaarden, in December 1917, zit Pilsoedski al sedert 22 Juli 1917 gevangen in de vesting van Maagdenburg, terwijl Smigły-Rydz, afgezet als commandant van het 1ste regiment Poolse infanterie, naar de Entente-legers overloopt, wanneer Gen. Dowbor-Musnicki zich nog in Sovjet-Rusland bevindt, waar hij een Pools legercorps samenstelt, terwijl in Frankrijk het Poolse leger, dat later „Generaal Haller's leger" werd genoemd, nu snel gerecruteerd en afgericht wordt, om in het Westen met de Entente-legers mee te strijden — dan zijn daarmede even zovele kiemen voor tegenstrijdige Poolse militaire tradities gelegd, die de tijd zal wijzigen, maar die tot op heden bittere vruchten konden dragen. Ziedaar de grote moeilijkheden, waarmede de reorganisatie van het nieuwe Polen noodzakelijkerwijs wel moest gepaard gaan.

Dit alles neemt intussen toch niet weg, dat Polens onafhankelijk voortbestaan niet alleen voor Engeland en Frankrijk, maar zeker evenzeer ook voor Italië en voor Groot-Duitsland, ja, zelfs voor de Sovjet-unie in de afgelopen jaren een historische noodzaak is gebleken. Hoe aanlokkelijk ook de grondstoffen van de rijke Poolse bodem, de productie der Poolse nijverheid en die der agrarische rijkdommen van dat land voor hebzuchtige buren mogen zijn —de militaire veiligheid, welke slechts een krachtig Polen zowel als bufferstaat tussen de Sovjetunie en Duitsland, als zijnde een historische noodzakelijkheid voor het ethnographische probleem van Oost-Europa, blijkt te waarborgen, sterken ons in de overtuiging, dat een Poolse herverdeling thans niet tot de practische politieke desiderata van welke staat ook kan en mag behoren.

WAT KAN ENGELAND DOEN?

In September vorige jaar is Engeland geen oorlog begonnen tegen Duitsland, omdat het niet klaar was. In de laatste maanden heeft Chamberlain echter onder toejuichingen van het parlement meer dan eens beweerd, dat Engeland thans wel gereed was voor iedere noodtoestand.

In deze laatste maanden echter is ook een boek verschenen van den Engelsen militairen criticus Lidell Hart „Defense of Britain", wat een van Chamberlain afwijkende mening er op na hield.

Het boek „The Defense of Britain" was een symptoom, en een dubbel symptoom. Enerzijds was het een symptoom van zekere stromingen in Engelse leidende kringen, om toch vooral niet te licht over de oorlog te denken.

Door de totalitaire Staten, vooral van Italiaanse zijde werd hierop toen bijzonder de nadruk gelegd.

Maar verder is het boek ook een symptoom — een symptoom van vrijheid van schrijven.

In Engeland mag men tenminste schrijven wat men wil, en daarover werd door de totalitairen met geen woord gerept.

Het boek van Lidell Hart is niet alleen in deze tijd bijzonder actueel en interessant geworden, maar het heeft inderdaad waarde, want de schrijver is niet de eerste de beste!

Het is niet zo iemand, die een broer of een neef in het leger heeft, of die als klerk op een militair bureau van tijd tot tijd rapporten in handen krijgt. Lidell Hart is een bekend militair, medewerker van de „Times" uit Londen, en dit verleent hem een zekere autoriteit op dit gebied.

Liddell Hart komt tot de conclusie, dat de rhetorische zinswendingen betreffende de onoverwinnelijkheid van de Engelse vloot etc., niet geheel overeenkomstig de waarheid zijn.

Vanzelfsprekend heeft Liddell Hart geduldig allerlei kritiek moeten ondergaan, en nadat het boek op de vooravond van het bezoek van generaal Ironside aan Warschau was verschenen, heeft de Poolse regering zich verplicht gevoeld bij de Engelse regering te protesteren naar aanleiding van sommige passages in dit boek, waarin de schrijver niet al te vleiende woorden zegt over de Poolse weermacht.

Liddell Hart baseert zijn mening op het feit, dat nóch Engeland, nóch Frankrijk in staat is een offensieve oorlog te voeren, het enige zelfbehoud zou zijn: defensieve weerstand.

Het idee van een offensieve vernietigingsoorlog staat volgens den schrijver in een fel contrast „met zekere fundamentele militaire gegevens, die niet uit het oog mogen worden verloren". Engeland zal zich defensief kunnen redden, maar door offensief op te treden zou men het bestaan van Engeland zelf op het spel zetten.

De schrijver zegt. „De toekomstige oorlog kan nóch door Engeland, nóch door Frankrijk en dus nog veel minder door de kleinere geallieerden op het slagveld gewonnen worden. Wat van belang is, is: de vrede te winnen, en niet de oorlog......"

Schrijver wijst er op, dat in een dergelijke offensieve oorlog alle reserves van de natie zouden worden verbruikt, terwijl de oorlog schatten gelds zou kosten.

Liddell Hart verzet zich dan ook tegen Engelse inmenging op het vasteland, het zou alleen mogelijk zijn enkele divisies van de luchtmacht te zenden naar de geallieerden. Een poging, om de Engelse militaire macht te veranderen in een continentale landleger, zou volgens hem op een mislukking uitlopen. De Britse weermacht moet zich concentreren op de zee en op de lucht. Liddell Hart is het volstrekt niet eens met de door Chamberlain gevoerde politiek van garanties aan verschillende staten, en hij karakteriseert deze politiek in de volgende bewoordingen: meer riskant, meer oorlogsgevaar en meer gevaren in oorlogstijd.

De vraag komt naar voren: wat kan Engeland wel doen? En Liddell Hart heeft inderdaad aan deze vraag gedacht en haar beantwoord.

Liddell Hart geeft de raad eens te denken aan een actieve defensie, gepaard gaande met een zo sterk mogelijke druk van de Engelse vloot, om de tegenstanders in een soort „superguerilla" uit te putten, zodat de vijand gedwongen wordt vrede te sluiten.

Op militair gebied toegepast zou deze tactiek betekenen: verdediging van de Maginot-linie om in een iets meer gevorderd oorlogsstadium te trachten, de vijandige linie te doorbreken, terwijl de Engelse weermacht overal in de wereld moet opereren met afzonderlijke „guerilla-devisies", die gesteund worden door de Engelse en Franse vloot.

De territoriale oorlog wordt dus afgeschaft, behoudens enkele landdivisies in het nabije Oosten, bestaande uit Engelse, Franse, Turkse en Egyptische regimenten. Deze voorstellen van Liddell Hart zijn feitelijk al verwezenlijkt, sinds de Engelse generale staf Archibald Wavel heeft benoemd tot opperbevelhebber over de legers der geallieerden in het nabije Oosten.

Ook in Engeland heeft het boek van Liddell Hart, „The Defense of Britain" opzien gebaard, hetgeen niemand verwonderen zal. Het is overigens niet de eerste keer, dat de woorden van

Chamberlain met een korreltje zout dienen genomen te worden. Maar tegenover het boek van Liddell Hart, staat toch nog een andere mening, die op een degelijke basis berust.

De komende maanden zullen ons leren welke mening de juiste geweest is.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

„De geschiedenis herhaalt zich" is een gevleugeld woord en toch is de huidige Europese oorlog weer geheel wat anders, als de oorlog in 1914. De zeeoorlog ontwikkelt zich op eenzelfde wijze. Engeland zuivert de zee van Duitse handelsschepen, die grotendeels worden opgejaagd naar neutrale havens, als van Spanje, Japan, Mexico en hier op Curaçao mogen we ook al een aardige Duitse vloot van 10 schepen herbergen. Nog maar enkele Duitse schepen werden prijs genomen of vernietigd, nadat de bemanning was gered.

Ook de Duitse duikbootactie is begonnen, waarvan nog geen enkel oorlogsschip, wel enkele koopvaardijschepen het slachtoffer zijn geworden. Veel propaganda-materiaal is er aan de anti-nazis verschaft door het torpederen der Athenia met 1400 mensen aan boord, zonder voorafgaande waarschuwing: hoewel Duitsland blijft volhouden aan deze daad geen schuld te hebben, terwijl toch de overlevenden duidelijk blijven spreken van een torpedo en daar geen mijnen door de Engelsen gelegd waren.

Geheel anders als in 1914 is de grote propagandaoorlog. Engeland, het is in 10 millioen biljetten van uit vliegmachines over Duitsland verspreid, vecht niet tegen Duitsland, maar vecht tegen de Nazis. En wanneer vandaag de Hitlerregering valt, is het morgen vrede.

Tegen Engeland dan ook vooral gaat de grote haat der Nazis. Engeland wordt zelfs beschuldigd, dat de vredesvoorstellen van Mussolini, waarvoor Frankrijk nog wel de oorlog wilde opgeven, door dat land geboycot zijn: **dat er omtrent dit punt zelfs onenigheid** geweest zou zijn tussen Frankrijk en Engeland, **vandaar de ongelijktijdigheid** in de oorlogsverklaringen: maar dat ten slotte het Engelse standpunt de overwinning **behaalde op het Franse.**

We weten natuurlijk niet wat er allemaal van waar is; en het is dan ook van niet veel belang en zeer zeker **geen genot om te gaan luisteren naar de radio van de belligerenten;** het is alles eenzijdige, zo niet onware voorlichting, waarmede de wereld wordt overstroomd.

Op het oorlogsterrein **was er in de** eerste helft van deze week nog uitsluitend activiteit **in het Oosten, waar de** Polen langzaam maar zeker terrein verliezen, hoewel we toch **de indruk** krijgen, dat het Duitsland niet meevalt. Wanneer het waar is, dat men daar dacht in een weekend klaar te zullen zijn, dan moet het Hitler wel bitter zijn tegengevallen. Er wordt zelfs nog beweerd, dat de hoofdmacht der Poolse troepen nog intact is en klaar staat om tegelijk met het komende offensief aan het Westfront, in volle vaart op het Duitse leger neer te vallen.

De voorbereidingen voor het offensief in het Westen zijn begonnen. Engeland schijnt grote troepencontingenten naar Frankrijk over te sturen en dezer dagen op 4 Sept. schijnt de Engelse generale staf in overleg te zijn gegaan met de opperbevelhebber der ententestrijdkrachten de Franse Generaal Gamelin. De Fransen zijn zelfs Duitsland **binnengetrokken tussen Mosel en** Rijn: of men hierbij spreken kan van een doorbreken van de Siegfriedlinie, zal niet te beoordelen zijn, daar men niet weet hoe diep die wel loopt.

De grootste activiteit echter heeft zich nog ontplooit in de lucht; maar dit gaat gepaard met grote verliezen van machines en mensen. Het blijkt **wel,** dat de luchtverdediging niet minder goed is als de luchtaanval en beiden elkander weinig toegeven. De enkele bombardementen op Duitse oorlogshavens heeft aan Engeland zo ongeveer de helft van de machines gekost, welke aan deze raid deel namen.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

HEILIGVERKLARING VAN DE ZALIGE GEMMA GALGANI — IN 1940 NA PASEN.

Gelijk reeds gemeld, heeft op 23 Juli l.l. in het Pauselijk paleis van het Vaticaan en in tegenwoordigheid van den H. Vader de plechtige voorlezing plaats gehad van het z.g. Decreet „Del Tuto" in het proces van Heiligverklaring der Zalige Gemma Galgani. Met de voorlezing van dit decreet is het eigenlijke proces geheel teneinde. Reeds was gemeld, dat de Heiligverklaring zelfs nog dit jaar zou plaats vinden, waarschijnlijk in October of November. Het late najaar blijkt echter minder geschikt voor deze grootse plechtigheden waarvoor velen naar de Eeuwige Stad komen. Nader vernemen wij dan ook van bevoegde zijde, dat de plechtige Heiligverklaring is verschoven tot het volgend jaar na Pasen. De Paastijd is de meer gebruikelijke tijd voor deze hoge plechtigheden. Omtrent de dag zelf is evenwel nog niets bepaald.

EMMASTAD.

RIJPERE JEUGD.

Met ingang van 1 September is ondergetekende afgetreden als leider van de Rijpere Jeugd. De leiding berust voortaan bij de heren Colijn, Kanbier, Kruizinga en van der Werf, die nog aan enkele andere personen zullen vragen zich bij hen aan te sluiten.

Moge onder hun leiding de Rijpere Jeugd groeien tot een gezonde en krachtige vereniging!

A. C. D. de Graeff.

GEVONDEN:

1 gouden dasspeld met initialen.

Terug te bekomen op de Afd. Personeel.

IDO — KOOR.

Bij de laatste twee koor-repetities is gebleken, dat de opkomst der leden dermate gering was, dat de repetities niet door konden gaan.

Bij navraag bleek mij, dat de meesten momenteel niet in de gewenste stemming zijn om te gaan zingen.

Hierom is het dus beter, voorlopig geen repetities te houden en deze uit te stellen tot een voldoend aantal leden weer enthousiast wordt om verder te repeteren.

P. Grunstra.

SPORTCLUB „ASIENTO"

Athletiek.

Zonder nader tegenbericht zullen op 17 September a.s. op het terrein te Rio Canario de Curaçaose athletiekkampioenschapswedstrijden worden gehouden, waarvoor door „Asiento" als volgt is ingeschreven:

Hardlopen:
100 meter — Boon;
400 meter — Houting, Robbers, de Boer;
1500 meter — Goodliffe.
Estafette 1 ploeg (800 — 400 — 200 — 100)

Springen:
Ver — Leeflang, Opschoor, Boon, Snoek Robbers,
Hoog — Tongerloo, Snoea.

Werpen:
Speer — Leeflang, Opschoor, Brepols, de Boer, Meyers, Boon.
Discus — Koper, Leeflang.
Kogel — Leeflang, Boon, Koper, Opschoor, Faay.

Voetbal.

Zondag 10 September a.s. competitiewedstrijd

„ASIENTO II — „FEYENOORD" II

Aanvang 4.30 n.m. precies, terrein Rio Canario.

Opstelling „Asiento":

Teunisse
Fratermans Sondermeijer
Rijpkema de Nieuwe Schaap
Nebbeling Booth Houting Hartgers
de Boer (aanvoerder)
Reserves: Hendriks — Willemse.

Gymnastiek.

De heer De Bruyn zou gaarne een gymnastiek-cursus willen vormen voor de dames van de Sportclub „Asiento" tegen een speciaal tarief. De Sportclub is bereid hierbij haar medewerking te verlenen en nodigt haar dames-leden, die aan zulk een cursus willen deelnemen uit, zich ten spoedigste op te geven bij den Secretaris, den heer Janknegt, **(tel. 244).**

Nader zal worden bekend gemaakt, of het plan doorgang kan vinden en op welke uren de lessen dan gegeven zullen worden.

Dames-leden, hier is een prachtkans om U fit en gezond te houden; maakt er op ruime schaal gebruik van.

SOCIETEIT „PIETERMAAI".

Het is ons een genoegen te kunnen **bekend maken dat met ingang van 1 September l.l. aan de Club „Pietermaai"** een Societeitsvergunning is verleend, zodat wij thans aan de leden, behalve een heerlijk koud glaasje bier, ook een borrel kunnen voorzetten.

Voor de dames zijn thans ook diverse likeuren en andere pittige „drinks" **verkrijgbaar.**

Wij vertrouwen dat hierdoor de Club voor de leden een extra aantrekkingskracht zal hebben en hopen dat velen, die tot nu toe wegbleven ook eens een kijkje komen nemen.

De Beheerder.

MAILSLUITINGEN.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat de mailsluiting per „SANTA"-boot in het vervolg plaats vindt Dinsdags in plaats van Woensdags, en wel om 1.30 n.m. gele bus Dam Negropont en 12 uur Postkamer Hoofdkantoor. Voorts om 3.00 n.m. Postkantoor Willemstad.

De mailsluiting voor de Transatlantische dienst heeft voorlopig plaats Dindsdags om 4.30 n.m. Postkantoor Willemstad. In de Postkamer Hoofdkantoor sluit deze mail om 2.00 n.m.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Biljarten.

Na een betrekkelijk lange rustperiode gaan we a.s. Dinsdag weer aan de slag. Voor de grote handicap afvalwedstrijd die dan begint, zijn de aanschrijvingen reeds verzonden.

Aangezien deez wedstrijd samenvalt **met de kampioenswedstrijd zal slechts** een avond per week, en wel Dinsdagavond gespeeld worden om van degenen die ook eens wenste zien wat de kampioenen er van terecht brengen en dat zullen er velen zijn, niet te veel tijd in beslag te nemen.

Om evenwel een ieder gelegenheid te geven om minstens een maal per week te spelen, zal iedere Vrijdagavond een clubavond gehouden worden, met vrij biljarten voor onze leden.

Het Bestuur.

TER OVERNAME:

5 stel gebloemd cretonnen gordijnen	f 20.—
3 stel weefstof gordijnen (bruin met beige) met rails	„ 20.—
kamerscherm (3 delig eiken raam met gordijntjes)	„ 10.—
Baby auto-stoeltjes	„ 2.50

Te bevragen
Rio Canario 270.

CURACAO.

RADIO-NIEUWS.

Evenals vorige jaren vindt Dinsdag 19 September a.s. uitzending plaats van de door H.M. de Koningin uit te spreken troonrede.

Reportage geschiedt door AVRO, **KRO en PHOHI gezamenlijk aanvangende** om 6.40 v.m. Cur. tijd einde ongeveer 8.10 v.m. Cur. tijd.

Verslaggevers staan opgesteld bij Koninklijk Paleis Noordeinde, op Lange-Voorhout en op Binnenhof.

Om 6.30 v.m. Cur. tijd worden bijgezet de Rijkszenders PCK golflengte 16,3 M enkel zijband en PCV golflengte 16,6 M met normale modulatie en tweezijdige beam. PHOHI zendt de op platen opgenomen reportage uit in zijn gewoon middagprogramma aanvangende 8.10 v.m. golflengte 16,88 Meter. Voor Curaçao en Suriname zal herhaling uitzending worden verzorgd om 7.45 tot 8.45 n.m. Cur. tijd door de Rijkszenders PDV op 24,8 Meter en PDK op 28,8 Meter en door PHOHI op 31,28 Meter.

LUCHTBESCHERMING.

Kritiek van de Staten.

In het voorlopig verslag over de landsverordening betreffende de luchtbescherming schrijven de leden:

Met de strekking van het ontwerp: **bepalingen vast te stellen strekkende tot bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen,** kon men zich algemeen verenigen.

Een lid deed uitkomen, dat het hem vreemd heeft aangedaan te zien, dat maatregelen voor de luchtbescherming worden genomen, **terwijl** voorzover hem bekend **de luchtbescherming nog niet georganiseerd** is. Immers, — zo betoogde deze spreker — **zullen vreemde luchtschepen bij ontbreken van luchtverdediging hun projectielen ongehinderd** op de te treffen objecten kunnen uitgooien, die, zoals algemeen aangenomen wordt, met in woonbuurten liggen, dat zijns inziens geen motief **voor luchtbescherming bestaat. Dit zou** zijns inziens wel aanwezig zijn voor luchtbescherming naast luchtverdediging, omdat de kwaadwillige vliegtuigen, dan in hun streven gehinderd, hun gevaarlijke lading zouden kunnen uitstorten op wooncentra.

Andere leden konden zich niet verenigen met de mening van den vorigen spreker. Zij betoogden, dat zo de luchtverdediging nog niet georganiseerd mocht zijn, dat toch wel spoedig zal plaats hebben, en dat dat in geen geval aanleiding zou kunnen zijn om de luchtbescherming achterwege te **laten.**

Wel vonden deze sprekers in het betoog van den vorige aanleiding om, zo de luchtverdediging nog niet geregeld is, er bij het Bestuur op aan te dringen spoedig het nodige daartoe te doen, waarmede men zich algemeen verenigde.

Enkele leden spraken hun twijfel uit over de vraag of de tegenwoordig gevolgde methode van luchtbescherming wel doelmatig is, speciaal de bescherming tegen brandbommen.

Gaarne zouden de afdelingen vernemen **wat het Bestuur in deze al gedaan heeft.** Is het bekend of, en zo ja, hoe de grote ondernemingen in Curaçao haar luchtbescherming hebben georganiseerd? Hoe staat het met de gasmaskers. Weet het Bestuur hoeveel er beschikbaar zijn? Heeft het Bestuur de bedoeling maskers kosteloos ter beschikking te stellen van hen, die de kosten daarvan niet dragen kunnen, althans in bepaalde zones. Een lid zou in overweging willen geven ze de gehele bevolking kosteloos te verstrekken. Andere leden verklaarden dat niet nodig te vinden. Zij zouden geen bezwaar hebben tegen gereduceerde prijzen, doch kosteloos zouden zij huns inziens slechts verstrekt moeten worden aan hen, die niet kunnen betalen en dan nog slechts in bepaalde zones. En de personen, werkzaam bij de gouvernements diensten, die normaal zullen moeten blijven functionneren, zullen die ook van gasmaskers worden voorzien? Is de medische dienst geregeld?

Gevraagd werd ook waarop de organisatie van de luchtbescherming berust, en welke de verhouding zal zijn van de luchtbeschermingsdienst tot de onderhavige landsverordening. En wie zal belast zijn met de uitvoering van deze landsverordening. Sommige leden achtten het n.l. wel wenselijk dat van Bestuurswege iemand daartoe wordt aangewezen.

Een lid maakte van de gelegenheid, dat een onderwerp rakende de internationale toestand ter tafel is, gebruik om te vragen of het Bestuur **reeds** maatregelen genomen heeft ter voorkoming van prijs-opdrijving **van levens**middelen in deze dagen, aangezien naar verluidt, velen voorraden hebben ingeslagen. Zo neen, of het Bestuur niet denkt dat dit nodig zal zijn.

Algemeen vroeg men zich in de afdelingen af welke de staatsrechtelijke figuur zou zijn van de veelal in vage termen aangegeven bepalingen, die de Gouverneur, zonder daarin ook maar enige (burger) instantie er in te kennen, zou moeten kunnen vaststellen, indien te zijner beoordeling de omstandigheden maatregelen vereisen, strekkende om de gevaren van eventuele luchtaanvallen voor de bevolking te beperken.

Wel deden bij de beoordeling van dit ontwerp de critieke tijdsomstandigheden haar invloed gelden; wel was men doordrongen van de noodzakelijkheid om het Bestuur in zijn moeilijke tegenwoordige taak te steunen; dit nam echter niet weg, dat naar het algemene gevoelen der afdelingen ook bij de beoordeling van dit ontwerp **onze staatsregeling basis** moet zijn.

Waaraan het idee dat ten deze misschien een noodregeling bedoeld is, niet te kort deed. **Daargelaten dat het ontwerp blijkens zijn inhoud niet een** noodregeling is, doch een regeling, die vooruit wordt klaar gemaakt om in **gevallen van nood te gelden — de** Nederlandse regering, waardoor de **onderhavige is ingegeven dateert reeds van 1936 — geeft artikel 32 der Cu**raçaose Staatsregeling het Bestuur voldoende vrijheid om in dringende omstandigheden de nodige regelingen te treffen.

In Nederland is men formeler te werk gegaan **door de bepaling, dat de** maatregelen bij algemene maatregel van Bestuur worden vastgesteld.

De afdelingen zouden er de voorkeur aan geven al de regelingen bij besluit van den Gouverneur vast te stellen.

Algemeen zou men de bevoegdheden die wel blijvend zullen zijn, apart willen houden van die waarvan slechts bij gevaar **gebruik zal kunnen worden** gemaakt: voor elke categorie een afzonderlijke landsverordening en afzonderlijke besluiten.

In de artikelen lezen we verder nog:

Een lid was van gevoelen, dat de beoordeling van de vraag of de omstandigheden de bedoelde maatregelen vereisen, in handen der Staten moet worden gelegd.

De andere leden waren van mening dat dit staatsrechtelijk niet mogelijk is: men zou in regeling bij verordening vervallen. Deze leden, toegevende dat het hier belangrijke, ingrijpende bepalingen betreft, waarvan verscheidene wel voor lange tijd, misschien wel voor goed zullen moeten gelden, gaven als hun oordeel te kennen dat vaststelling der bepalingen bij besluit van den Gouverneur als in de algemene beschouwingen bepleit, huns inziens voldoende reserve inhoudt.

De afdelingen vonden in deze bespreking aanleiding om de wenselijkheid er van te betogen dat in dergelijke en andere beslissingen in critieke tijden het Bestuur behalve door deskundigen ook ter zijde gestaan wordt door personen meer bijzonder op de hoogte van plaatselijke toestanden.

Algemeen kwam het gewenst voor om evenals dat in Holland geschied is met de gemeenten, ook de delen van ons gebiedsdeel te verdelen in gevaren-klassen. Zo is er een duidelijk **verschil in graad van blootgesteld zijn aan luchtaanvallen tussen het centrum** van Emmastad en Willemstad op Curaçao en tussen de terreinen van de Lago Oil and Transport Company op Aruba en Oranjestad.

Een lid wenste **te doen uitkomen,** dat hij verstaat, dat de gebouwen volledig eigendom der (ver)bouwers blijven onder verplichting te zijner tijd de gedeelten daarvan, welke tot openbare schuilplaatsen zijn ingericht, te ontruimen en ter beschikking van den Gouverneur te stellen, en dat het volle bedrag der extra uitgaven tengevolge van de hun gestelde eisen de eigenaars zal worden vergoed.

Meerdere leden vroegen of het Bestuur mededeling zou kunnen doen van enkele voorbeelden van algemene gedragsregels die hier zouden kunnen worden gesteld. Zij zouden gaarne willen weten of het de bedoeling is te bepalen dat de bewoonde kommen zullen worden geëvacueerd of integendeel dat het verboden zal zijn huizen of stadsgedeelten te verlaten.

Een lid was van gevoelen dat in alle gevallen schadeloosstelling moet plaats hebben.

De andere leden achtten dat niet doenlijk. Zij beriepen zich wijders op de burgerplicht. De bevoegdheid van den Gouverneur om in bijzondere gevallen, indien hij daartoe aanleiding vindt, een schadeloosstelling toe te kennen vormt huns inziens in deze ook voldoende reserve.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Benoemingen:

J. R. Arends, gouvernements-geneeskundige op Aruba; tot Eerst-Aanwezend Gouvernements-geneeskundige op genoemd eiland.

J. E. M. Arends, gouvernements-geneeskundige op Aruba; tot vervanger van J. R. Arends om hem bij afwezigheid of onstentenis te vervangen.

W. eyer; tot onderwijzer 1e kl. cat. B. aan de Hendrikschool alhier.

Apothekers:

Aan B. H. J. Hofstee, in het bezit van een Nederlands Apothekers diploma, is verguning verleend om zich als zodanig alhier te vestigen.

Eervol ontslag aan:

Mevr. J. W. Beker-Groenendijk, tijdl. onderwijzeres aan de Hendrikschool alhier.

Machtiging:

R. V. H. Hassell, Adjunct-commies ten kantore van den Ontvanger op Aruba is gemachtigd namens den Ontvanger van Aruba kwijting voor gedane betalingen te geven.

Tandheelkundige praktijk.

H. M. Perret Gentil is toegelaten tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk in het gebiedsdeel Curaçao.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeijer.

WINKELSLUITING.

In Publicatieblad No. 85 is verschenen een besluit van Z. Exc. den Gouverneur, waarin met de Zondag in de Winkelsluitingsverordening, voor alle eilanden gelijkelijk worden gelijkgesteld:

a. de Nieuwjaarsdag,
b. de Goede Vrijdag,
c. de Christelijke 2de Paasdag,
d. de Hemelvaartsdag,
e. de Christelijke 2de Pinksterdaf,
f. de verjaardag van H.M. de Koningin,
g. de 1ste en 2de Kerstdag.

TELEGRAAF- EN TELEFOON-VERKEER ONDER TOEZICHT.

In publicatie No. 88 is verschenen de beschikking, waarbij de Gouverneur heeft bepaald:

1o. dat met ingang van heden voor onbepaalde tijd het openbaar telegrafisch en telefonisch verkeer in Curaçao onder toezicht wordt geplaatst;

2o. dat dit toezicht wordt opgedragen aan den Procureur-Generaal, die zich daartoe kan doen bijstaan door één of andere meer door hem aan te wijzen personen.

UITSLAG AKTE-EXAMENS 4 — 8 SEPTEMBER 1939.

Examen Hulponderwijzer.

Aantal candidaten: 5.
Afgewezen: 1.
Geslaagd: 4 t.w.
de dames: Sabina A. Bommel, Isabel Maria Blequet, Ines M. Hiacinta Boon, Loreta Maria Nicolaas.

Examen Onderwijzer.

Aantal candidaten: 1.
Teruggetrokken na het schriftelijk gedeelte: 1.

Akte Handelskennis L.O.

Aantal candidaten: 1.
Geslaagd: 1, t.w. Mej. Anna W. Lortije.

Akte Frans L.O.

Aantal candidaten: 1.
Geslaagd: 1, t.w. Mej. Jacoba W. C. Teunissen.

Akte Duits L.O.

Aantal candidaten: 1.
Geslaagd: 1, t.w. Mej. Wolmet Ressoort.

Akte Engels L.O.

Aantal candidaten: 14.
Teruggetrokken na het schriftelijk gedeelte: 2.
Afgewezen: 2.
Geslaagd: 10, t.w.
de dames Maria C. E. H. Verhaeg, Julieta P. Sprockel, Anna Zanen.
de Heren: Paulus C. Geboers, Adriaan O. Wever, Johan Janknecht, Reindert Gehrels, Cornelis A. A. van der Mierden, Max A. W. Goedhart, Jacques L. M. Smeulders.

Akte Spaans L.O.

Aantal candidaten 6.
Teruggetrokken na het schriftelijk gedeelte: 1.
Afgewezen: 1.
Geslaagd: 4, t.w.
de dames: Maria C. van Os, Maria J. Morkos.
de heren: Henricus A. M. Aben, Christianus P. Roosen.

Akte Handwerken voor Meisjes.

Aantal candidaten: 8.
Afgewezen: 1.
Geslaagd: 7, t.w.
de dames: Hertha Maria de Jongh, Virginia M. Mambi, Elsa C. Da Costa Gomez, Julia M. M. Mercilia, Rosa Maria Panneflek, Aminta O. Tokaai, A. A. Chan Jon Chu.

FILMBESPREKING.

„COCONUT GROVE" (Roxy).

Een interessant Journaal en een aardige short zijn de inleiding tot „Coconut Grove". De film geeft het verhaal van een band, waarvan het bestaan gered wordt door een prijs in de loterij en die na veel wederwaardigheden eindelijk hun vurigste wens vervuld zien: in „Coconut Grove", zeer schitterend hotel hun dansmuziek te mogen spelen. Het is een onbeduidende film, met weinig samenhang. Veel muziek, aardige liedjes, leuke momenten, met het slot als het beste deel.

„BLOKKADE" (Cinelandia).

Spanje; neen dat is niet actueel. Hoe staat het met de Siegfriedlinie? Geen nieuws in Westen, zeker niet op het witte doek en daarom zullen we ons met Spanje tevreden stellen. Of het links of rechts Spanje betreft, komt niet im Frage: de held verdedigt zijn geboorteland tegen de aanvallers; dat is het criterium. En de heldin is een onschuldige spionne van zijn vijand. Een kustplaatsje, waar beiden vertoeven, wordt geblokkeerd. Maar een schip met levensmiddelen is onderweg en de spionne geeft het bericht door, opdat het schip niet door de blokkade zal komen. De honger maakt zijn slachtoffers en de heldin komt er zoveer van onder de indruk, dat ze zichzelf gaat aangeven.

Natuurlijk krijgen ze elkaar toch wel, maar tegelijk wordt de onmenselijkheid van de oorlog nog eens duidelijk voorgehouden.

Een avontuurlijke en emotionele film.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis **(Kindermis)**
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. **Preek.**
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond **7 uur Jongens**congregatie met Holl. **Preek.**

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. **(kindermis, niet** voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier.

5 uur Vroegmis.
7 uur Kindermis.
8.15 uur Hoogmis.
6.30 uur Lof.
In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

Een sfeer van vertrouwelijkheid in het huisgzin is voor de opvoeding der kinderen van het grootste belang.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

UIT HET BUITENLAND.

De Poolse regering heeft Warschau verlaten en zich gevestigd te Lublin.

De Poolse corridor is thans geheel afgesneden. De militaire post Westerplatte heeft Donderdag de strijd moeten opgeven.

De Unie van Zuid Afrika heeft aan Duitsland de oorlog verklaard.

60 Tsjechische doktoren hebben in Engeland hun diensten aangeboden.

De Duitsers weigeren de verlieslijsten te publiceren. Radioluisteraars werden in Duitsland gearresteerd.

In Frankrijk werd de 72 urige werkweek ingevoerd.

In Hongarije hadden anti-Duitse demonstraties plaats.

Panama heeft uitnodigingen verzonden voor een pan-Amerikaanse conferentie.

President Roosevelt laat eerst de gemoederen in Amerika bezinken, voordat de neutraliteitspolitiek opnieuw aan de orde komt.

54 Brits Indische vorsten steunen Engeland.

De Poolse steden Bromberg, Tilsen Larks en Krakau werden bezet.

De Engelse regering heeft bij de Deense regering verontschuldiging aangeboden voor het bombarderen van Elsjerg.

2000 Amerikanen namen dienst in het Franse vreemdelingen-legioen.

Ghandi richtte een brief aan Hitler.

Te Parijs en Londen zijn deze week wel luchtalarmeringen geweest, maar de steden zijn niet gebombardeerd, daar de aanvalles werden teruggedreven.

In Nederland is de toestand kalm. Er is geen winkeldrukte meer of voorraadvorming.

Zuid Oost Polen alsmede Opper Silezië is door de Duitse troepen bezet.

De Duitsers stonden Donderdag op 20 mijl van Warschau.

Boven Antwerpen werden Duitse vliegtuigen beschoten.

Volgens Belgische berichten zouden te Berlijn Praag en Wenen anti-oorlogsdemonstraties hebben plaats gehad.

Het station te Warschau is in brand geschoten.

De brug over de Weichsel bij Danzig werd vernield.

Een Poolse generaal is in Duitse gevangenschap.

In Amerika wordt de beweging tot opheffing van de neutraliteitswet ten gunste van de Entente sterker.

De Hertog en Hertogin van Windsor zijn naar Londen teruggekeerd.

Warschau zou volgens Duitse bewering gisteren 5 uur zijn ingenomen. Maar om half 9 was Engeland nog in verbinding met Warschau.

6 Divisies zijn aan de Duitse troepen in Polen onttrokken ter versterking van het Westfront.

Gisterenmorgen werden weer 3½ millioen pamfletten over Duitsland gestrooid.

Zelfs wanneer Polen geheel veroverd zal zijn, zal Engeland nog de oorlog voortzetten om voorgoed een einde te maken aan het nationaal-socialisme.

In het Duitse leger krijgt iedere soldaat die een ander aanbrengt, welke kritiek uitoefent op legering, enz., 5 Mark als beloning.

Benesj, oud president van Tsjecho Slowakije formeerde te Londen een Tsjechisch regiment.

In Engeland is nog geen distributie nodig. Alleen voor het gebruik van vet en boter wordt dit overwogen.

De Polen deden 2 maal een luchtaanval op Berlijn.

De Duitsers bombardeerden 8 maal Warschau, waarboven zij ook pamfletten wierpen voor overgave.

Ook in de buurt van Basel wordt door de Fransen zware druk op de Siegfriedlinie uitgeoefend.

In de laatste dagen werden 7 Britse en 1 Frans schip in totaal 78.000 ton getorpedeerd en 4 Duitse schepen in totaal 14.000 ton.

De Duitse troepen in Polen worden bij Lodz teruggehouden.

In Londen waren veel ongelukken door het verkeer in de verduisterde stad.

Vrijdagavond had Radio Warschau zijn uitzendingen gestaakt.

In de straten van Warschau zijn barricaden opgeworpen.

Het Britse schip MANAAR werd voor de Nederlandse kust door 4 Duitse duikboten tot zinken gebracht. 29 personen kwamen om.

Het schijnt dat Duitsland in zijn duikboten-oorlog zich niet houdt aan de overeenkomsten van het Volkenrecht.

De Noordelijke vleugel van het Franse leger is 10 — 12 K.M. Duitsland binnengedrongen en doet een aanval op Trier.

Het Duitse schip Bismarck liep Lij de Sont op een mijn. 7 van de 50 man werden gered.

UIT NEDERLAND.

Door de legerautoriteiten is aan de Spoorwegdirectie de dank betuigd voor het goede verloop der mobilisatie.

Aan de Nederlandse gezant te Berlijn werden pamfletten overhandigd in het Ruhrgebied uitgeworpen, ten bewijze dat Engelse toestellen over Nederlands grondgebied gevlogen zijn.

Verschillende thuisvarende schepen zijn door Engelse oorlogsschepen aangehouden en na aanhouding weer doorgelaten.

De Woensdag l.l. vastgestelde aanbesteding van een gedeelte van de tunnelbouw is wegens de internationale toestand voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Uit Batavia wordt gemeld dat de Marnix van Sint Aldegonde naar het moederland is vertrokken. De reis zal via Kaap de Goede Hoop worden gemaakt.

Het Kamerlid Botterweg heeft zijn zetel afgestaan aan oud minister de Wilde.

Volgens de weekstaat van de Nederlandse Bank is de goudvoorraad onveranderd gebleven. Het papier in circulatie is met 75 millioen gestegen.

De Nederlandse Mijnlegger Willem van Ewijk is gisteren bij West Terschelling op een mijn gestoten en midscheeps getroffen, binnen 1 minuut gezonken. 29 personen zijn daarbij omgekomen.

Engelse regering deelde aan de Nederlandse mede dat betreffende het overvliegen van Nederlands grondgebied, dit slechts door één vlieger is gebeurd, wegens gebrek aan benzine. De Engelse regering zal alles in het werk stellen om herhaling te voorkomen.

Volgens neutrale waarnemers uit Nederland verkorten de Polen hun front om stand te kunnen houden.

In de Noordzee is grote activiteit van duikboten. De Nederl. regering neemt stappen tot instelling van een convooidienst ter bescherming der koopvaardij.

Het Nederl. schip Batavia IV dat de leden der Engelse ambassade naar Londen bracht, werd door een Duitse duikboot aangevallen. Door het werpen van diepzeebommen is de aanval mislukt.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO NOBO.

10 September 1939:	A-klasse	R.C.C. 1 — Atletico 1 (Jesurun)	
24 September 1939:	A-klasse	Jong Holland 1 — Transvaal 1 (Visser)	
24 September 1939:	B-klasse	Willemstad — D.C.C. (H. Nevel)	*

RIO CANARIO.

10 September 1939:	Res.A-klasse	Asiento 2 — Feyenoord 2 (H. Rog)	
10 September 1939:	B-klasse	Volcania — Arsenal (Ch. Wix)	*
24 September 1939:	A-klasse	Volharding 1 — Feyenoord 1 (Tuin)	
24 September 1939:	Res.A-klasse	Atletico 2 — R.C.C. 2 (B. L. Dijk)	

SCHERPENHEUVEL

10 September 1939:	A-klasse	Hollandia 1 — Scherpenheuvel 1 (L. Casper)	
10 September 1939:	Res.A-klasse	S.U.B.T. 2 — Transvaal 2 (Ercol)	*
24 September 1939:	Res.A-klasse	Scherpenheuvel 2 — Hercules 2 (Ercol)	
24 September 1939:	B-klasse	Arsenal — Atlantico (H. Rog)	*

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur .m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis worden de verenigingen vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn.

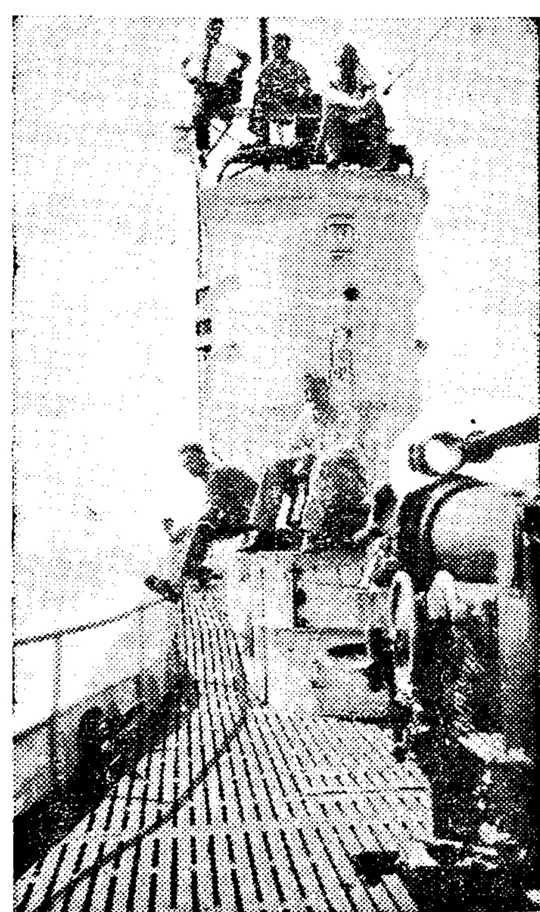
Heren Scheidsrechters worden ver ocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78.

HET BESTUUR.

100.000 ZEEMIJL PER ONDERZEEBOOT.

Een boek van modern avontuur, van de Nederlandse Onderzeedienst en de wetenschap.

Indien er één tak der Nederlandse defensie ter zee populair is, dan is dat ongetwijfeld het duikbootbedrijf. Dat is geen wonder als men nagaat, dat de prestaties van onze marine in dit opzicht internationaal ongeëvenaard zijn. De reizen over alle oceanen door onze O.- en K.-boten gemaakt ,werden in alle landen ter wereld besproken als iets buitengewoons, ook in Engeland en Amerika. Wij behoeven ter illustratie hiervan alleen maar de naam van K. XVIII te noemen om een voorbeeld van durf, doorzettingsvermogen en vertrouwen in het materieel te geven.

De Amerikaansche onderzeeboot „S 48" met prof. Vening Meinesz en zijn Am. collega Harry Hess, op de onderbrug.

Illustratie uit: „100.000 zeemijl per onderzeeboot met prof. Vening Meinesz".

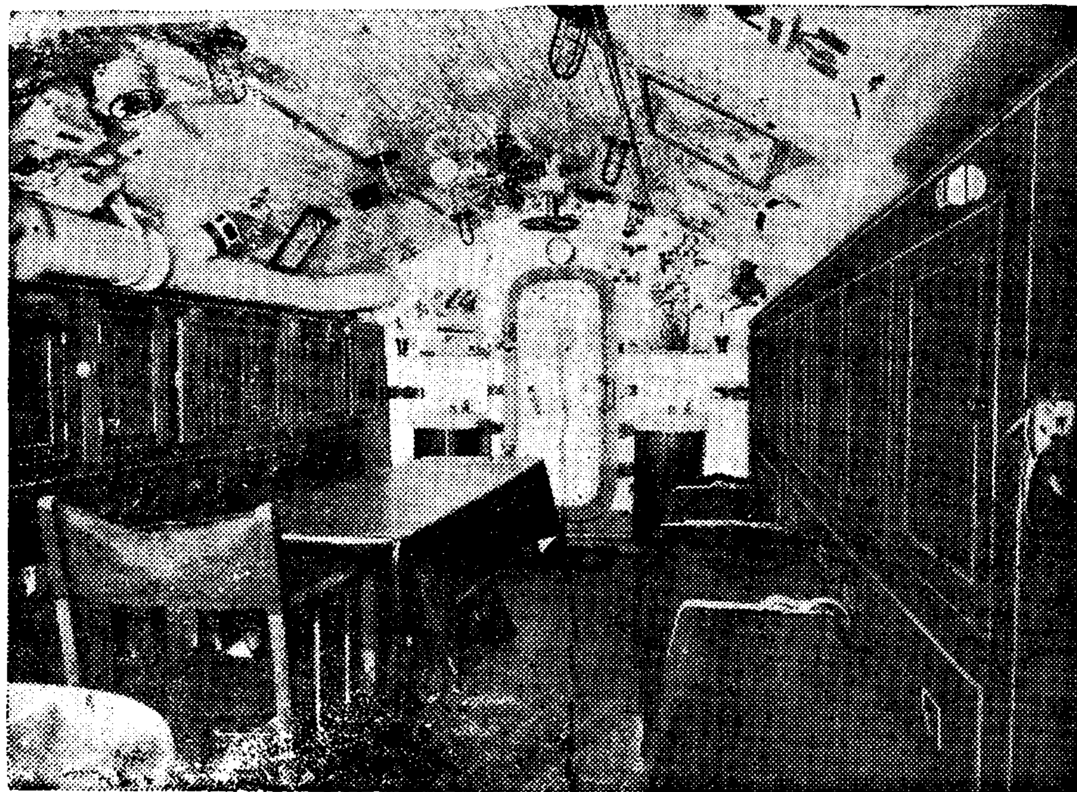
Er was nóg een factor, die het duikbootbedrijf in het licht der algemene belangstelling zette. Dat was het feit, dat prof. Dr. Ir. F. A. Vening Meinesz, kortweg, „de marine-professor", gedurende vele jaren lange reizen op onze onderzeeboten maakte, ter bestudering van de zwaartekracht ter zee. Door deze geleerde werd op dit gebied baanbrekend werk verricht, werk, dat internationaal de grootst mogelijke belangstelling geniet en hetwelk door tal van naties nagevolgd wordt.

Over het duikbootbedrijf en het wetenschappelijke werk aan boord der Nederlandse onderzeeboten is thans een boek verschenen. Een boek van de hand van den populairen marine-journalist. Albert Chambon en uitgegeven door het Comité „Onze Marine" te Den Helder, de instelling, die zich beijvert de Nederlandse marine onder het volk een zo groot mogelijke bekendheid te geven.

Albert Chambon schildert met zijn vlotte pen het werk aan boord onzer onderzeeboten; vertelt van den professor; onder welke omstandigheden deze veelal moest arbeiden en wat zijn resultaten waren. Hij vertelt van de romantiek en...... de ijzeren zakelijkheid van het onderzeebootleven en geeft tevens een historisch overzicht van de Onderzeedienst.

Het werd een boek, dat niet zal nalaten indruk op den Nederlandsen lezer te maken. Hij zal er uit ervaren, dat de tijden van avontuur ter zee nog niet voorbij zijn. Dat we ook thans nog kaerels hebben als eens een Houtman en een Willem Barentsz en dat moed en doorzettingsvermogen nog steeds twee woorden zijn, die bovenaan in het zakboekje van den hedendaagsen marineman staan.

Het werd een avontuurlijk relaas, een spannend verhaal, dat door jong en oud ten volle genoten zal worden, en dat werkelijk waard is een zo breed mogelijk afzetgebied in ons land te verkrijgen. Dat is ook het streven van het Comité, dat met deze uitgave hoopt de zo hoog nodige popularisering een stapje in de goede richting gebracht te hebben. Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel.

Interieur van de Ned. onderzeeboot.
Illustratie uit: „100.000 zeemijl per onderzeeboot met prof. Vening Meinesz".

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

Het zaad moet immer sterven:
Zo groeit het graan tot schelven
Uit stervend moederschap.

Wilt gij deez' aard verwerven?
Zo sterf dan aan U zelven
Tot heil der broederschap.

Gouvernement van Curaçao

Administratie van Financien.

De Administrateur van Financien, daartoe gemachtigd bij G. B. van den 2den September 1939 no. 558, maakt hierbij, namens Zijne Excellentie den Gouverneur, bekend, dat overeenkomstig afdeeling II van de „Verordening op de grensregeling" (P. B. 1938 no. 102) eene grensregeling zal plaats hebben van alle perceelen, gelegen in dat gedeelte van het stadsdistrict van het eiland Curaçao, hetwelk begrensd wordt als volgt:

ten Noorden: door de Penstraat;

ten Oosten: door de grenslijn tusschen het stads- en het tweede district;

ten Zuiden: door de Caraibische Zee;

ten Westen: door de Oostgrens van het perceel oud no. 162, thans genummerd Pietermaaiweg 178.

De Administrateur van Financien,

F R A N K E.

Te verwachten schepen over de maand September 1939.

9.	Fr.	„Cuba"	La Guaira	Prto. Colombia
9.	Ned.	„Bodegraven"	Europa	Cristobal
9.	Eng.	„Rancher"	Liverpool	Pto. Cabello
10.	Ned.	„Manto"	Maracaibo	Maracaibo
10.	„	„Draco"	Barranquilla	Oriente
11.	Nrsch.	„Sangstad	Pto. Cabello	Cuba
11.	Ned.	„Plato"	La Guaira	Maracaibo
11.	Nrsch.	„Dalvangen"	Ciudad-Trujillo	Pto. Cabello
11.	Pan.	„Tachira"	Maracaibo	Aruba Maracaibo
12.	Ital.	„Rialto"	Trinidad	Kingston
12.	Am.	„Sta Rosa"	New York	La Guaira
13.	Ned.	„El Libertador"	Maracaibo Aruba	La Guaira
13.	Ned.	„Calypso"	N. York Pto. Cab.	Aruba Maracaibo
13.	Ned.	„Strabo"	Aruba	Aruba Maracaibo
13.	Am.	„Sta Elena"	Pto. Colombia	La Guaira
13.	Eng.	„Akaroa"	Southampton	Cristobal.

BEKENDMAKING.

Voor de toepassing van de Neutraliteits-Proclamatie moeten voorshands als oorlogvoerenden worden beschouwd de volgende Mogendheden:
Duitschland, Polen, Engeland, Frankrijk, Australie en Nieuw-Zeeland.

Willemstad, 5 September 1939.

De Gouvernements-Secretaris,
GRONEMEIJER.

Over en weder.

Als 't kindje in speelse dartelheid
Zijn hoofdje heeft bezeerd en schreit,
Dan maakt een kus van moeders mond
Het lijdend plekje weer gezond.

Maar ook als in mistroostigheid
De moeder nederzit en schreit,
Dan maakt een kus van kindjes mond
Het lijdend harte weer gezond.